

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 26 kwietnia 2024 r.
Znak sprawy: DŻW.bhż.058.1.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 2417 w sprawie obrotu jajami konsumpcyjnymi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 2417 złożoną przez Pana Bronisława Foltyna Posła na Sejm RP w sprawie obrotu jajami konsumpcyjnymi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej informuję, że w Polsce jaja konsumpcyjne kontrolowane są przez Inspekcję Weterynaryjną (IW) oraz Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS), które podlegają Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dodatkowo w kontrolę jaj zaangażowana jest Państwowa Inspekcja Sanitarna podległa Ministrowi Zdrowia. Inspekcje te przeprowadzają kontrolę jaj, każda w swoim zakresie, zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

Organy IW w zakresie swoich kompetencji sprawują nadzór na właściwą jakością zdrowotną jaj konsumpcyjnych pozyskiwanych na fermach jaj konsumpcyjnych oraz wprowadzanych do obrotu w ramach sprzedaży bezpośredniej¹⁾, rolniczego handlu detalicznego²⁾ oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej³⁾, z wyłączeniem handlu detalicznego. Dodatkowo IW jest odpowiedzialna za kontrolę graniczną jaj w punktach kontroli granicznej, w tym m.in. jaj przywożonych z Ukrainy. W pozostałym zakresie kontrole jakości zdrowotnej jaj, pozostają w kompetencjach Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zasady te dotyczą również handlu na targowiskach. Z kolei organy IJHARS przeprowadzają kontrolę w zakresie jakości handlowej jaj.

Uwzględniając powyższy podział kompetencji, przedstawiam poniżej odpowiedzi na pytania przedstawione w interpelacji w oparciu o informacje i dane pozyskane z Głównego Inspektoratu Weterynarii oraz Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

W 2023 r. pod nadzorem organów IW były 1403 fermy jaj konsumpcyjnych oraz 409 zakładów pakowania jaj.

W ramach tego nadzoru skontrolowanych zostało 665 ferm (w sumie przeprowadzono w nich 1072 kontrole) oraz 363 zakłady (w sumie przeprowadzona w nich 688 kontroli).

W wyniku przeprowadzonych kontroli organy IW stwierdziły nieprawidłowości w 83 fermach jaj konsumpcyjnych oraz 104 zakładach pakowania jaj. W związku z powyższym wydane zostały decyzje administracyjne dla ferm jaj konsumpcyjnych i zakładów pakowania jaj, zgodnie z którymi:

- w 13 fermach nakazano podjęcie przez dany podmiot działań naprawczych oraz zapobieżenie dalszym przypadkom występowania niezgodności;
- w 1 fermie nakazano obróbkę towarów, zmianę etykiet lub dostarczenie konsumentom informacji korygującej;
- w 14 fermach i 4 zakładach ograniczono lub zakazano wprowadzania do obrotu, przemieszczania, wprowadzania na terytorium Unii lub wywozu zwierząt i towarów oraz zakazano ich powrotu lub nakazano ich powrót do państwa członkowskiego wysyłki;
- w 1 zakładzie nakazano podmiotowi zwiększenie częstotliwości kontroli właścicielskich;
- w 3 fermach i 4 zakładach nakazano wycofanie od konsumentów i z obrotu oraz usunięcie i zniszczenie towarów, pozwalając – w stosownych przypadkach – na wykorzystanie towarów do celów innych niż te, do których towary były pierwotnie przeznaczone;
- w 2 fermach nakazano odpowiednio odizolowanie lub zamknięcie na odpowiedni okres całości lub części działalności danego podmiotu lub jego zakładów, gospodarstw lub innych obiektów;
- w 1 zakładzie dokonano odpowiednio zawieszenia lub wycofania zatwierdzenia: obiektu, gospodarstwa, środka transportu, przewoźnika lub świadectwa kwalifikacji kierowcy.

Częstotliwość kontroli urzędowych przeprowadzanych przez powiatowych lekarzy weterynarii w podmiotach nadzorowanych jest uzależniona od dokonanej przez te organy analizy ryzyka. Pewne założenia, co do sposobu przeprowadzania analizy ryzyka oraz ustalania częstotliwości kontroli, określa instrukcja Głównego Lekarza Weterynarii z dnia 23 czerwca 2020 r. w sprawie określenia, na podstawie analizy ryzyka, częstotliwości kontroli podmiotów sektora spożywczego objętych urzędowym nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej. Instrukcja ustala sposób dokonywania oceny ryzyka oraz określania częstotliwości:

- 1) kontroli okresowych przez powiatowych lekarzy weterynarii podmiotów objętych urzędowym nadzorem organów Inspekcji Weterynaryjnej zajmujących się produkcją środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego,
- 2) weryfikacji przez wojewódzkich lekarzy weterynarii postępowania powiatowych lekarzy weterynarii w zakresie oceny ryzyka w przedsiębiorstwach prowadzonych przez ww. podmioty.

Instrukcja swoim zakresem obejmuje postępowanie powiatowych lekarzy weterynarii przy określaniu stopnia ryzyka związanego z działalnością zakładów objętych urzędowym nadzorem oraz sposób określania częstotliwości kontroli na podstawie oszacowanego ryzyka. Kwalifikacja zakładów do danej kategorii ryzyka podlega ocenie przez wojewódzkich lekarzy weterynarii podczas przeprowadzania kontroli powiatowych lekarzy weterynarii.

Zakład może być zaklasyfikowany do jednej z trzech klas określających minimalną częstotliwość kontroli zakładu. Są to:

- 1) dla zakładów zatwierdzonych:
  - a) zakład o niskim ryzyku – kontrola minimum 1 raz na 12 miesięcy,
  - b) zakład o średnim ryzyku – kontrola minimum 1 raz na 6 miesięcy,
  - c) zakład o wysokim ryzyku – kontrola minimum 1 raz na 3 miesiące;
- 2) dla zakładów zarejestrowanych:
  - a) zakład o niskim ryzyku – kontrola nie mniej niż 1 raz na 24 miesiące, za wyjątkiem rolniczego handlu detalicznego (RHD) (kontrola 1 raz na 36 miesięcy),
  - b) zakład o średnim ryzyku – kontrola minimum 1 raz na 12 miesięcy, za wyjątkiem RHD (kontrola 1 raz na 24 miesiące),

- c) zakład o wysokim ryzyku – kontrola minimum 1 raz na 6 miesięcy za wyjątkiem RHD (kontrola 1 raz na 12 miesięcy).

Natomiast organy IJHARS w 2023 r., w zakresie swoich kompetencji, przeprowadziły kontrole w 142 podmiotach, w tym 7 podmiotów to targowiska. Przy czym, w IV kwartale 2023 r. wszystkie wojewódzkie inspektoraty IJHARS przeprowadziły kontrolę planową w zakresie jakości handlowej jaj na etapie detalu na terenie całego kraju. Kontrolą objęto jaja w opakowaniach jednostkowych i wprowadzane do obrotu luzem.

W wyniku tych kontroli stwierdzone zostały nieprawidłowości w 37 podmiotach (tj. 26,1 % skontrolowanych).

Przedmiotowe kontrole przeprowadzane przez IJHARS obejmowały swoim zakresem:

- 1) cechy organoleptyczne – 49 partii jaj w opakowaniach jednostkowych o łącznej liczbie 10,4 tys. szt.,
- 2) znakowanie jaj - 460 partii jaj o łącznej liczbie 165,9 tys. szt. w:
  - opakowaniach jednostkowych – 413 partii o łącznej liczbie 69,7 tys. szt.,
  - luzem – 47 partii o łącznej liczbie 96,2 tys. szt.

W wyniku tych kontroli zakwestionowano w zakresie:

- 1) cech organoleptycznych – 1 partię (2,0 % skontrolowanych) o liczbie 0,1 tys. szt.,
- 2) znakowania - 83 partie (18,0 % skontrolowanych) o łącznej liczbie 68,6 tys. szt.,
w:
  - opakowaniach jednostkowych – 57 partii o łącznej liczbie 9,7 tys. szt.,
  - luzem – 26 partii o łącznej liczbie 58,9 tys. szt.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wojewódzcy inspektorzy IJHARS:

- 1) wydali ogółem 16 decyzji administracyjnych nakładających kary pieniężne na łączną kwotę 10 850 zł, w tym:
  - 1 decyzję za wprowadzenie do obrotu wyrobów zafałszowanych na kwotę 1 000 zł,
  - 15 decyzji za wprowadzenie do obrotu produktów o niewłaściwej jakości na łączną kwotę 9 850 zł,
- 2) wydali 8 decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych niespełniających wymagań jakości handlowej,

- 3) wydali 2 decyzje w związku z odstąpieniem od wymierzenia kary pieniężnej ze względu na niską szkodliwość czynu,
- 4) na osoby odpowiedzialne nałożyli 9 mandatów karnych na łączną kwotę 3 900 zł, w tym za:
  - a) wprowadzanie do obrotu jaj przeterminowanych - 6 mandatów o łącznej kwocie 3 150 zł,
  - b) brak wskazania dostawcy jaj - 2 mandaty o łącznej kwocie 650 zł,
  - c) brak klasyfikacji i znakowania jaj kodem producenta - 1 mandat w kwocie 100 zł,
- 5) wszczęli 15 postępowań administracyjnych,
- 6) wydali 26 zaleceń pokontrolnych.

Inspekcja IJHARS reaguje również na sygnały z rynku przeprowadzając kontrole ad hoc. W 2023 r. przeprowadzono 8 takich kontroli dotyczących jaj. Jedną z nich była kontrola w zakresie znakowania jaj pochodzących z Ukrainy przeprowadzona w 2023 r. na terenie całego kraju w 19 sklepach detalicznych zlokalizowanych na terenie 12 województw. Sprawdzono oznakowanie 27 partii jaj o łącznej liczbie 14 800 szt. We wszystkich skontrolowanych partiach jaj stwierdzono nieprawidłowe oznakowanie.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 13 decyzji administracyjnych na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 roku o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych⁴⁾ w sprawie wprowadzania do obrotu jaj niespełniających wymagań jakości handlowej.

Działania kontrolne IJHARS zaplanowane na 2024 r. również obejmują jakość handlową jaj.

Odnosząc się natomiast do kwestii dotyczących kontroli jaj konsumpcyjnych przywożonych z krajów trzecich, w tym z Ukrainy, informuję, że organy urzędowej kontroli żywności, każda w zakresie swoich kompetencji, obejmują nadzorem również ten obszar.

Na podstawie art. 47 ww. rozporządzenia (UE) 2017/625 kontroli urzędowej w punktach kontroli granicznej (PKG) pierwszego przybycia do Unii Europejskiej (UE) poddaje się każdą przesyłkę jaj konsumpcyjnych wprowadzaną na teren UE. Urzędowa kontrola weterynaryjna na granicy zewnętrznej UE obejmuje weryfikację zgodności jaj konsumpcyjnych wwożonych na teren UE pod kątem zgodności z przepisami

bezpieczeństwa żywności i zdrowia zwierząt. Jest to kontrola przeprowadzana w związku z zawiadomieniem podmiotu, dlatego wymagane jest, aby wnioskodawca wcześniej przygotował stosowne dokumenty, pozwalające na powiadomienie granicznego lekarza weterynarii w PKG o zamiarze wprowadzenia przesyłki na teren UE przed jej przewidywanym przybyciem do UE oraz na zgłoszenie przesyłki do kontroli, kiedy dotrze już na teren przejścia granicznego.

Kontrola wykonywana w PKG pierwszego przybycia do UE polega w szczególności na:

- 1) kontroli dokumentów - w tym w szczególności świadectwa zdrowia towarzyszącego przesyłce, zgodnego z wzorem zawartym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2020/2235⁵,
- 2) kontroli identyfikacyjnej - w tym wymogów:
  - a) pochodzenia określonych produktów z państwa trzeciego lub jego regionu wymienionego w wykazie państw uprawnionych przez KE;
  - b) wysyłki określonych produktów z zakładów spełniających wymagania UE, zatwierdzonych przez Komisję Europejską (KE) i figurujących w wykazach KE, a także przyjmowania lub przygotowania przesyłek produktów w tych zakładach,
- 3) kontroli bezpośredniej - zgodnie z art. 3 pkt 43 rozporządzenia (UE) 2017/625 oraz zgodnie z wymogami, o których mowa w załączniku II do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/2130⁶.

W okresie od 1 stycznia do 14 kwietnia 2024 r. weterynaryjnej kontroli granicznej w polskich PKG poddano 9 przesyłek jaj konsumpcyjnych importowanych do Polski. Cztery z tych przesyłek poddano kontroli bezpośredniej, a z jednej pobrano próbki do badań laboratoryjnych, w wyniku których uzyskano wynik zgodny.

Co do zasady, kontrole towarów pochodzenia zwierzęcego przywożonych z krajów trzecich, w tym jaj konsumpcyjnych z Ukrainy odbywają się w punktach kontroli granicznej (PKG). W przypadku wykrycia nielegalnego przywozu w takim punkcie właściwym organem do podejmowania działań jest graniczny lekarz weterynarii. Organy Inspekcji Weterynaryjnej nie odnotowały nielegalnego importu jaj konsumpcyjnych z Ukrainy.

Z kolei IJHARS przeprowadza kontrole zgodnie z przepisami ww. ustawy dnia 21 grudnia 2000 roku o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Zgodnie z art. 10 ust. 1 tej ustawy artykuły rolno-spożywcze przywożone z państw niebędących członkami UE, mogą być dopuszczone do obrotu w rozumieniu przepisów prawa celnego, pod warunkiem przeprowadzenia kontroli jakości handlowej przez organ IJHARS. Należy podkreślić że kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych importowanych z państw trzecich, w tym również z Ukrainy, jest kontrolą obowiązkową i podlegają jej produkty importowane w ilościach powyżej wymienionych w wykazie artykułów rolno-spożywczych, określonym w rozporządzeniu w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy⁷⁾.

W przypadku gdy artykuł rolno-spożywczy nie spełnia wymagań w zakresie jakości handlowej określonych w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanych przez producenta, na opakowaniu lub w dokumentach towarzyszących, organ IJHARS, w drodze decyzji, zakazuje wprowadzenia artykułu rolno-spożywczego do obrotu.

Jakość handlowa to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania (art. 3 pkt 5 ww. ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych).

Czynności kontrolne prowadzone przez pracownika IJHARS mają na celu ustalenie zgodności towaru z przepisami o jakości handlowej oraz deklaracją jakościową, przedłożoną przez importera. Deklaracją jakościową jest np. specyfikacja produktu, atest jakościowy, informacje wynikające z oznakowania produktu. Identyfikacja artykułu rolno-spożywczego, podlegającego granicznej kontroli jakości handlowej, w tym ustalenie jego pochodzenia odbywa się na podstawie przedłożonych przez importera dokumentów (np. załączonych świadectw jakości, atestów, specyfikacji).

Kontrola jakości handlowej towarów przywożonych z zagranicy obejmuje co najmniej jedną z następujących czynności:

- sprawdzenie dokumentów umożliwiających identyfikację artykułu rolno-spożywczego, atestów jakościowych, wyników badań laboratoryjnych oraz innych dokumentów świadczących o jego jakości handlowej,

- sprawdzenie opakowania, oznakowania, prezentacji artykułu oraz warunków jego przechowywania i transportu,
- oględziny artykułu rolno-spożywczego (oględziny mogą obejmować sprawdzenie cech organoleptycznych),
- pobranie próbek oraz ich ocenę lub badanie laboratoryjne,
- ustalenie klasy jakości artykułu rolno-spożywczego.

O zakresie i trybie kontroli artykułów rolno-spożywczych decyduje inspektor biorąc pod uwagę specyficzne cechy badanego produktu, warunki techniczne do przeprowadzenia kontroli oraz dokumentację przedłożoną przez zainteresowany podmiot, uwzględniając analizę ryzyka.

Niezbędne czynności, wykonywane są w miejscu przeprowadzenia kontroli, po otwarciu środka transportu zawierającego produkty przewożone luzem lub na podstawie opakowań jednostkowych produktów zapakowanych.

W przypadku wątpliwości co do jakości handlowej importowanego towaru, powstałej na podstawie oględzin lub oceny organoleptycznej, celem potwierdzenia nieprawidłowości pobierana jest próbka do badań laboratoryjnych.

Kontrole graniczne jakości handlowej jaj prowadzone są przez IJHARS na bieżąco, w ramach wpływających zgłoszeń.

Organy IJHARS w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. na granicy poddały kontroli 1 001 partii jaj w ilości 152 859 510 szt. importowanych z Ukrainy, w wyniku czego wydane zostały 3 decyzje administracyjne ze względu na błędne znakowanie jaj.

W okresie od 1 stycznia do 15 kwietnia 2024 r. na granicy organy IJHARS skontrolowały 273 partie jaj w ilości 33 210 500 szt. importowanych z Ukrainy. W przypadku tych kontroli nie zakwestionowano jakości handlowej wprowadzanych jaj.

Niezależnie od powyższego uprzejmie informuję Pana Marszałka, że sytuacja na rynku jaj spożywczych w Polsce jest względnie stabilna. Wielkość produkcji jaj konsumpcyjnych kształtuje się w granicach 450 - 480 tys. ton rocznie.

Polska od lat jest eksporterem netto jaj konsumpcyjnych, a około 40% krajowej produkcji jest eksportowana. Szacuje się, że w 2024 r. produkcja jaj spożywczych w UE

wzrośnie o 0,8%, przy szacowanym spadku w Polsce o 2,1%. Jednym z powodów niższej produkcji jaj jest czasowy spadek pogłowia kur nieśnych w związku z wystąpieniem na terytorium Polski ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI)¹.

W okresie I-II 2024 r. wielkość i wartość importu jaj (CN 0407) z Ukrainy do Polski wyniosły odpowiednio 1 tys. ton (-58,3% r/r) i 1,7 mln euro (-61,4% r/r).

Z wyrazami szacunku

z. up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jacek Czerniak

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

---

¹⁾ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2015 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1703),

²⁾ art. 3 ust. 3 pkt. 29b ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448),

³⁾ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (Dz. U. z 2016 r. poz. 451),

⁴⁾ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1980)

⁵⁾ rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiające przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylające rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE (Dz. Urz. UE L 442 z 30.12.2020, str. 1, z późn. zm.)

⁶⁾ rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/2130 z dnia 25 listopada 2019 r. ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące działań przeprowadzanych podczas kontroli dokumentacji, kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich oraz po tych kontrolach w

---

¹ Aktualnie Polska jest uznawana za państwo wolne od tej choroby i nie obowiązują na jej terytorium ograniczenia w przemieszczaniu drobiu, mięsa i produktów drobiowych wynikające z procedur zwalczania grypy ptaków u drobiu.

---

odniesieniu do zwierząt i towarów podlegających kontrolom urzędowym w punktach kontroli granicznej (Dz. Urz. UE. L 2019 Nr 321, str. 128)

⁷⁾ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 stycznia 2013 roku w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 174, z późn. zm.).

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów